

Czy można podpisać umowę z datą wsteczną?

Autor: adw. Kamilla Kasprzak

Ostatnio spotkałam się z takim przypadkiem, że monopolista na rynku określonych usług sporządził klientce umowę z datą wsteczną, a potem twierdził, że jeżeli obie strony się na to zgodziły, to wszystko jest w porządku

Z takim stanowiskiem oczywiście nie sposób się zgodzić.

Czynności prawne wywołują nie tylko skutki w nich wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów. Natomiast oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej. Tym samym trudno uznać za możliwe zawarcie umowy z datą wsteczną, gdyż przed zawarciem umowy oświadczenie woli usługodawcy nie mogło skutecznie być przedstawione usługobiorcy.

W związku z powyższym takie postanowienie umowy, które przewiduje wcześniejszą datę zawarcia umowy niż data jej podpisania jest nieważne.

Zgodnie z art. 58 § 1-3 KC czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest również czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Podpis strony na umowie w żaden sposób nie konwaliduje (nie naprawia) nieważnego postanowienia umownego.

Oczywiście umowa mogła wiązać strony przed jej zawarciem w formie pisemnej, albowiem przepisy nie zawsze przewidują formę pisemną dla określonych umów. Strony mogła wcześniej wiązać umowa w formie ustnej, jeżeli usługi rzeczywiście były świadczone. Nie zmienia to jednak faktu, że umowa w formie pisemnej jest zawierana w dniu jej podpisania i obowiązuje albo od dnia jej podpisania albo od późniejszej, wskazanej w umowie daty.

Wskazywanie w umowie innej daty zawarcia niż data jej podpisania jest stwierdzeniem nieprawdy w dokumencie i wiąże się nie tylko z roszczeniem cywilnym o ustalenie nieważności takiego zapisu, ale również może wiązać się z odpowiedzialnością karną.